

Sorsele kommun

Beslut för gymnasieskola efter tillsyn i Sorsele kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sorsele kommun att senast den **31 oktober 2018** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Sorsele kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Huvudmannen ser till att det vid gymnasieskolenheterna erbjuds och anordnas modersmålsundervisning för de elever som har rätt till detta. (15 kap. 19 § skollagen; 4 kap. 19 § gymnasieförordningen)

Åtgärder

- Kommunen ska hålla sig informerad om vilka elever som har rätt till modersmålsundervisning.
- Se till att anordna modersmålsundervisning i de fall huvudmannen enligt författningarna är skyldiga att anordna det.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen konstaterar att Sorsele kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Inriktningen för huvudmannens kvalitetsarbete är att de nationella mål och krav som anges i styrdokumentet uppfylls. (4 kap. 3 och 5 §§ skollagen)
- Huvudmannen följer upp resultat inom utbildningen, och dokumenterar denna uppföljning. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar huvudmannen om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 3 och 6 §§ skollagen)
- Huvudmannen planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 3 och 6-7 §§ skollagen)

Åtgärder

- Huvudmannen måste implementera rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska ske på huvudmannanivå.
- Huvudmannen måste med uppgifter från skolenheternas kvalitetsarbete och övrig uppföljning av gymnasieskolans verksamhet bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå. I detta arbete ingår att:

- a) följa upp och sammanställa kunskapsresultat från skolenheten,
 - b) följa upp och sammanställa resultatet av arbetet med elevernas trygghet och studiero,
 - c) analysera utifrån ett huvudmannaperspektiv vad som påverkar och orsakar ovanstående resultat,
 - d) utifrån ovanstående analys på huvudmannanivå identifiera utvecklingsområden och besluta om vilka förbättringsåtgärder som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas samt
 - e) planera för genomförandet av förbättringsåtgärder och genomföra dessa.
- Se till att samtliga delar i det systematiska kvalitetsarbetet enligt ovan dokumenteras.

Bedömning

I Skolinspektionens beslut redogörs för de brister som konstaterats vid tillsynen. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar att vidta åtgärder för att rätta till brister närhelst de framkommer.

En viktig förutsättning för att kunna erbjuda en väl fungerande utbildningsverksamhet är en tydlig styrning och ledning samt ett väl fungerande kvalitetsarbete. Detta är avgörande för att utbildningen ska främja alla elevers utveckling och lärande.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen i sitt kvalitetsarbete i större utsträckning måste ta sin utgångspunkt i en samlad bedömning av resultat och måluppfyllelse. För att kunna vidta välgrundade åtgärder för utveckling av verksamheten måste huvudmannens bedömning bygga på de resultat som verksamheten har uppnått. Skolan behöver också analysera och dokumentera detta arbete, så att det blir möjligt att se mönster och få underlag för att prioritera insatser för förbättring och ha möjlighet utvärdera dessa.

Sorsele kommun har tagit emot många nyanlända. Tillsynen visar dock att Sorsele kommun inte erbjuder modersmålsundervisning för de elever som har rätt till detta. Huvudmannen måste se till att det inom gymnasieskolan anordnas och erbjuds modersmålsundervisning utifrån författningarnas krav.

Föreläggande

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att Sorsele kommun inte erbjuder modersmålsundervisning för de elever som har rätt till detta.

Av skollagen framgår att en elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning i detta språk om språket är elevens dagliga umgängesspråk i hemmet och eleven har goda kunskaper i språket. En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk om eleven har goda kunskaper i språket. Av gymnasieförordningen framgår att en huvudman är skyldig att

anordna modersmålsundervisning i ett språk endast om minst fem elever som ska erbjudas undervisning i språket önskar sådan undervisning. Vidare framgår att om modersmålsundervisningen avser ett nationellt minoritetsspråk är huvudmannen skyldig att anordna modersmålsundervisning om en elev önskar detta. Rektorn beslutar om en elevs modersmålsundervisning. Därefter är kommunen, under vissa förutsättningar, skyldig att anordna den aktuella undervisningen.

I den skriftliga redogörelse för verksamheten som huvudmannen skickat in till Skolinspektionen inför tillsynen uppges att det inte finns någon elev vid Sorsele gymnasieskola som har fått modersmålsundervisning. Även i intervju med skolchefen och rektorn framgår att kommunen inte har erbjudit elever modersmålsundervisning. Eleverna har dock fått fylla i en blankett om modersmålsundervisning inför nästa läsår. Enligt skolchefen har alla elever har fått den blanketten och modersmålsundervisning ska ges nästa läsår.

För att uppfylla författningarnas krav om modersmålsundervisning behöver Sorsele kommun hålla sig informerad om vilka elever som har rätt till modersmålsundervisning och därefter erbjuda dessa elever undervisning.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller författningarnas krav föreläggs huvudmannen att åtgärda bristerna.

Utveckling av utbildningen vid skolenheterna

Skolinspektionen bedömer att det för gymnasieskolan saknas ett systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå i Sorsele kommun.

Enligt skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras.

Av förarbetena till skollagen framgår att arbetet med att utveckla verksamheten är en process där analys och värdering bland annat av skolans resultat och redan vidtagna åtgärder måste ligga till grund för beslut om åtgärder för förbättring. Det innebär att huvudmannen ska ha ett kvalitetssystem med struktur, processer och resurser, vilket är en förutsättning för ledning och styrning av verksamheten (prop. 2009/10:165 s. 304).

Förarbetena stadgar vidare att huvudmannen har det yttersta ansvaret för genomförandet av utbildningen, vilket ger huvudmannen en central roll när det gäller att bedriva ett kvalitetsarbete som ska garantera kvalitet och likvärdighet. Kvalitetsarbetet ska bygga på de uppgifter som kommer fram i verksamheternas kvalitetsarbete och på andra uppgifter som är väsentliga för uppföljningen och utvecklingen. Det finns därutöver skäl att anlägga särskilda huvudmannaperspektiv på verksamheten. Huvudmannens styrning, uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten bör analyseras särskilt (prop. 2009/10:165 s. 306).

Av förarbetena framgår också att det av dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet bör framgå information om resultat och måluppfyllelse, analys av förbättringsområden samt beslut om förbättringsåtgärder (prop. 2009/10:165 s. 305).

Skolinspektionen har inte fått ta del av någon dokumentation av kvalitetsarbete, varken på enhets- eller huvudmannanivå. Enligt rektorn har kvalitetsarbetet på enhetsnivå hamnat mellan två system. Qualis och det nya mer processinriktade systemet som är på väg att genomföras. Kommunen har skapat ett årshjul för det systematiska kvalitetsarbetet men de inte riktigt kommit igång med arbetet. Tanken är dock, enligt rektorn, att de ska analysera verksamhetens resultat efter läsårets slut.

Enligt representanter för huvudmannen är det systematiska kvalitetsarbetet ett utvecklingsområde i alla kommunens skolverksamheter. De menar att de måste ställa upp mål och jobba med syftet med kvalitetsarbetet. De har fått statistiken presenterad men har inte analyserat och dokumenterat arbetet.

I samtliga intervjuer framkommer att kommunen har ett problem med integrationen och att man arbetar med det på olika sätt. Skolinspektionen vill därför framhålla vikten av ett gott kvalitetsarbete för att möta den utmaningen.

Skolinspektionen bedömer att Sorsele kommun inte uppfyller författningarnas krav om att på huvudmannanivå bedriva och dokumentera ett systematiskt kvalitetsarbete. Huvudmannen måste därför se till att gymnasieskolans verksamhet vad gäller kunskapsresultat och resultatet av arbetet med trygghet och studiero följs upp, sammanställs och synliggörs i dokumentationen på såväl enhets- som huvudmannanivå.

Utifrån de resultat som gymnasieskolan redovisar ska huvudmannen på övergripande nivå analysera hur förutsättningar och genomförande påverkat resultaten, till exempel om och i sådana fall på vilket sätt organisatoriska, ekonomiska, materiella och personella förutsättningar inverkat på verksamhetens arbete och resultat. Därefter ska huvudmannen identifiera utvecklingsområden och fatta beslut om vilka åtgärder som behöver vidtas för att de nationella målen för utbildningen ska uppfyllas. Det systematiska kvalitetsarbetet enligt ovan ska dokumenteras. Analysen är en viktig del av det underlag som ska ligga till grund för kommande planering av hur verksamheten ska organiseras och genomföras, till exempel hur uppdrag, resurser och ansvar ska fördelas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller författningarnas krav föreläggs huvudmannen att åtgärda bristerna.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Kramfors kommun uppfyller författningarnas krav inom förutsättningar för utbildningen vid skolenheterna.

X Joakim Blomberg

Joakim Blomberg
Beslutsfattare
Signerat av: Joakim Blomberg

X Eva Ahlman

Eva Ahlman
Föredragande
Signerat av: Eva Ahlman

På Skolinspektionens vägnar

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Sorsele kommun

Fakta om Sorsele kommun

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Sorsele kommun under våren 2018. Detta beslut avser huvudmannens samlade ansvarstagande för utbildningen inom skolformen gymnasieskola

Sorsele kommun har en gymnasieskola, Sorsele gymnasieskola. Gymnasieskolans verksamhet består endast av introduktionsprogrammet i form av språkintröduktion för 48 nyanlända elever.

Ansvariga för kommunens utbildningsväsende är kommunstyrelsens social- och utbildningsutskott. Kommunchefen är högste ansvarige tjänsteman. Underställd kommunchefen finns en skolchef med ansvar för kommunens förskolechef och rektorer. Gymnasieskolan har en egen rektor som även är rektor för vuxenutbildningen.

Kommunens gymnasieungdomar får i övrigt sin gymnasieutbildning i Arvidsjaur, Lycksele eller Skellefteå kommun. Sorsele kommun erbjuder gymnasieutbildning som anordnas enligt samverkansavtal med Region 8, Arvidsjaur och Arjeplogs kommun.

Måluppfyllelse

Det finns ingen officiell statistik över verksamhetens resultat att ta del. Skolan har inte heller någon egen resultatsammanställning gällande kunskapsresultat eller trygghet och studiero.